

MODULUL 3 (INTERCOMPREHENSIVNE ORALĂ) SESIUNE DE FORMARE ÎN PREZENȚĂ

Activități plurilingve

MUZICĂ

Axată pe dezvoltarea competențelor de IC orală, această activitate presupune exploatarea unor piese în cele cinci limbi romanice care fac obiectul proiectului CINCO. După cum bine știm, prin alăturarea poeziei și a muzicii, cîntecele se numără printre resursele cele mai interesante și mai eficiente în învățarea limbilor și a culturilor străine. Chiar dacă nu avem o voce excepțională, tuturor ne place să fredonăm. Cîntecele alese sînt reprezentative pentru cultura și imaginarul fiecărei țări și simbolizează veselie, optimismul, buna dispoziție. Le veți putea utiliza, în viitor, în cadrul întîlnirilor internaționale ale voluntarilor sau pentru animarea activităților socioculturale. Vă propunem să urmați mai mulți pași, care permit descoperirea succesivă a sensului fiecărui cîntec.

1. Prim contact. Ascultați, mai întîi, pe rînd, toate cele patru cîntece (în franceză, italiană, portugheză, respectiv spaniolă).

2. Reluați acum fiecare piesă în parte.

ES

Notați apoi ce înțelegeți ascultînd *La Bamba* (http://www.youtube.com/watch?v=YicJPLT1dWU&feature=player_embedded). Care este tema principală a piesei? Ce ar fi, mai exact, "La Bamba"?

La Bamba (Los Lobos)

Para bailar la bamba,
 Para bailar la bamba se necesita una poca de gracia,
 Una poca de gracia para mí, para ti, y arriba y arriba,
 Y arriba y arriba por ti seré, por ti seré, por ti seré.

Yo no soy marinero,
 Yo no soy marinero,
 Soy capitán, soy capitán, soy capitán.

Bamba, bamba. (X3)

Para bailar la bamba,
 Para bailar la bamba se necesita una poca de gracia,
 Una poca de gracia para mí, para ti, y arriba y arriba.

Para bailar la bamba,
 Para bailar la bamba se necesita una poca de gracia,
 Una poca de gracia para mí, para ti, y arriba y arriba,
 Y arriba y arriba por ti seré, por ti seré, por ti seré.

Bamba, bamba. (X6)

FR

Să urmărim acum un nou videoclip: <http://www.youtube.com/watch?v=HXH8VJzfGXQ>. Identificați toate elementele din text care apar în videoclip. Ascultați din nou cîntecul, privind în același timp și versurile scrise.

Subliniați în text alte elemente vizuale care contribuie la ilustrarea piesei.

Santiano (Gérard Joffrès)

C'est un fameux trois-mâts fin comme un oiseau.
Hisse et oh, Santiano !
Dix-huit nœuds, quatre cent tonneaux :
Je suis fier d'y être matelot.

*Tiens bon la vague, tiens bon le vent.
Hisse et oh, Santiano !
Si Dieu veut toujours droit devant,
Nous irons jusqu'à San Francisco.*

Je pars pour de longs mois en laissant Margot.
Hisse et oh, Santiano !
D'y penser j'avais le cœur gros
En doublant les feux de Saint-Malo.

*On prétend que là-bas l'argent coule à flots.
Hisse et oh, Santiano !
L'or court au fond des ruisseaux,
J'en ramènerai plusieurs lingots.*

*Tiens bon la vague, tiens bon le vent.
Hisse et oh, Santiano !
Si Dieu veut toujours droit devant,
Nous irons jusqu'à San Francisco.*

Un jour, je reviendrai chargé de cadeaux.
Hisse et oh, Santiano !
Au pays, j'irai voir Margot.
A son doigt je passerai l'anneau.

*Tiens bon la vague et tiens bon le vent.
{Tiens bon le cap, tiens bon le flot.}
Hisse et oh, Santiano !
Sur la mer qui fait le gros dos,
Nous irons jusqu'à San Francisco.*

Umăriti, mai întâi, videoclipul corespunzător piesei *Pedra filosofal*: <http://www.youtube.com/watch?v=DUGbpW-pGYg>.
Încercați să identificați tematica generală și reparați simbolurile enumerate.
Privind apoi, în paralel, la o a doua ascultare, versurile scrise, ce credeți vi se clarifică? Ce elemente suplimentare pentru înțelegere posedați acum?
Dacă există, în continuare, cuvinte neclare, încercați să comparați versiunea portugheză cu traducerea ei în italiană. Cu ce vă ajută aceasta în urmă?

PT

Pedra filosofal (Manuel Freire) **Composição: António Gedeão**

Eles não sabem que o sonho
É uma constante da vida,
Tão concreta e definida,
Como outra coisa qualquer,

Como esta pedra cinzenta
Em que me sento e descanso,
Como este ribeiro manso
Em serenos sobressaltos,

Como estes pinheiros altos
Que em verde e oiro se agitam,
Como estas aves que gritam
Em bebedeiras de azul.

Eles não sabem que sonho
É vinho, é espuma, é fermento,
Bichinho álaçre e sedento
De focinho pontiagudo
Em perpétuo movimento.

Eles não sabem que o sonho
É tela, é cor, é pincel,
Base, fuste ou capitel,
Arco em ogiva, vitral,

Pináculo de catedral,
Contraponto, sinfonia,
Máscara grega, magia,
Que é retorta de alquimista,

Mapa do mundo distante,
Rosa dos ventos, Infante,
Caravela quinhentista,
Que é Cabo da Boa-Esperança,

Ouro, canela, marfim,
Florete de espadachim,
Bastidor, passo de dança,
Columbina e Arlequim,

Passarola voadora,
Pára-raios, locomotiva,
Barco de proa festiva,
Alto-forno, geradora,

Cisão do átomo, radar,
Ultra-som, televisão,
Desembarque em foguetão
Na superfície lunar.

Eles não sabem, nem sonham,
Que o sonho comanda a vida,
E que, sempre que o homem sonha,
O mundo pula e avança,
Como bola colorida
Entre as mãos duma criança.

Pietra filosofale

Versione italiana di Riccardo Venturi
10 dicembre 2012

Loro non sanno che il sogno
È una costante della vita,
Concreta, definita,
Come ogni altra cosa,

Come questa pietra grigia
Su cui mi siedo a riposare,
Come questo mite ruscello
Con soprassalti sereni,

Come questi alti pini
Che si agitano di verdeoro,
Come questi uccelli che gridano
Ubriacandosi d'azzurro.

Loro non sanno che il sogno
È vino, è spuma, è fermento,
Bestiola alacre e assetata
Con il musetto a punta
In un moto perpetuo.

Loro non sanno che il sogno
È tela, è colore, è pennello,
Base, fusto, capitello,
Vetrata, arco ogivale,

Pinnacolo di cattedrale,
Contrappunto, sinfonia,
Maschera greca, magia,
La storta dell'alchimista,

La mappa del mondo distante,
La rosa dei venti, l'Infante,
La caravella nel Cinquecento,
Il Capo di Buona Speranza,

Oro, cannella, avorio,
Fioretto di spadaccino,
Telaio, passo di danza,
Colombina e Arlecchino,

La mongolfiera che vola,
Il parafulmine, la locomotiva,
La nave pavesata a festa,
L'altoforno, il generatore,

La scissione dell'atomo, il radar,
L'ultrasuono, la televisione,
Lo sbarco su una navicella
Sulla superficie lunare.

Loro non sanno, e non sognano,
Che il sogno è motore di vita,
Che, ogni volta che un uomo sogna,
Il mondo va avanti e matura,
Come una palla colorata
Nelle mani di una creatura.

IT

Vom aculta un cîntec italian: Modena City Ramblers – *Bella Ciao* (<http://www.youtube.com/watch?v=55yCQOioTyY>).

În funcție de imaginile și ritmul piesei, despre ce tip de muzică este vorba? Știți cam cînd a fost cîntată în Italia?

Care sînt cuvintele pe care le auziți și care pot fi legate de acest tip specific de muzică?

Bella Ciao (Modena City Ramblers)

Una mattina mi son svegliato,
O bella, ciao! Bella, ciao! Bella, ciao, ciao, ciao!
Una mattina mi son svegliato
E ho trovato l'invador.

O partigiano, portami via,
O bella, ciao! Bella, ciao! Bella, ciao, ciao, ciao!
O partigiano, portami via,
Ché mi sento di morir.

E se io muoio da partigiano,
O bella, ciao! Bella, ciao! Bella, ciao, ciao, ciao!
E se io muoio da partigiano,
Tu mi devi seppellir.

Mi seppellire lassù in montagna,
O bella, ciao! Bella, ciao! Bella, ciao, ciao, ciao!
Mi seppellire lassù in montagna,
Sotto l'ombra di un bel fior.

E le genti che passeranno,
O bella, ciao! Bella, ciao! Bella, ciao, ciao, ciao!
E le genti che passeranno
Mi diranno: «Che bel fior!».

«E questo il fiore del partigiano»,
O bella, ciao! Bella, ciao! Bella, ciao, ciao, ciao!
«E questo il fiore del partigiano
Morto per la libertà!».

Pentru a termina această fază, vom reasculta cele patru cîntece. Pentru fiecare, puteți să vă uitați, simultan, peste versuri, subliniind elementele care vi se par în continuare dificile pentru perceperea sensului global al textului. Comparați apoi dificultățile dumneavoastră în cadrul grupului CINCO și încercați să le rezolvați prin strategii de IC, fără ajutorul profesorului și fără Google Translator!

4.3. Al doilea grup de piese

Cîntecul *Bella Ciao* prezintă un “partigiano morto per la Libertà”.

La Liberté interpretată de Georges Moustaki este aceeași cu cea din *Bella Ciao*? Cu ce poate fi asociată aici pierderea libertății?

Reascultați piesa, citind, în același timp, și textul. Ce diferență observați între textul cîntat și textul scris? Credeți că aceste deosebiri influențează în vreun fel sensul global al piesei?

Ma liberté (Georges Moustaki)

http://www.youtube.com/watch?v=tvSyS9Q_BvQ

Ma liberté,
Longtemps je t'ai gardée
Comme une perle rare.
Ma liberté,
C'est toi qui m'as aidé
A larguer les amarres.
On allait n'importe où,
On allait jusqu'au bout
Des chemins de fortune,
On cueillait en rêvant
Une rose des vents
Sur un rayon de lune.

Ma liberté,
Devant tes volontés
Mon âme était soumise.
Ma liberté,
Je t'avais tout donné,
Ma dernière chemise.
Et combien j'ai souffert
Pour pouvoir satisfaire
Tes moindres exigences :
J'ai changé de pays,
J'ai perdu mes amis
Pour gagner ta confiance.

Ma liberté,
Tu as su désarmer
Toutes mes habitudes.
Ma liberté,
Toi, qui m'as fait aimer
Même la solitude,
Toi, qui m'as fait sourire
Quand je voyais finir
Une belle aventure,
Toi, qui m'as protégé
Quand j'allais me cacher
Pour soigner mes blessures.

Ma liberté,
Pourtant je t'ai quittée
Une nuit de décembre.
J'ai déserté
Les chemins écartés
Que nous suivions ensemble
Lorsque, sans me méfier,
Les pieds et poings liés,
Je me suis laissé faire
Et je t'ai trahie pour
Une prison d'amour
Et sa belle geôlière.

Poetul se adresează direct libertății. Subliniați toate expresiile care corespund acestei interpelări și copiați-le în prima coloană din următorul tabel:

Ma liberté (toi)	Poetul	Amîndoi (on/nous)

Subliniați acum toate locurile în care poetul vorbește despre sine însuși și copiați-le în coloana a doua din tabel.

Identificați apoi toate expresiile în care poetul se referă la amîndoi, fără a folosi nici *je* și nici *tu*.

Ce concluzie puteți desprinde în privința acestei relații dintre poet și libertate?

În fine, indicați versurile în care se fac referiri la un element exterior (altul decît poetul și a sa *liberté*).
Ce înseamnă cuvîntul *geôlière*?

ES

Acum vom asculta un cîntec spaniol: *El toro y la luna* (Gipsy Kings). Ce legătură există între această piesă și precedenta?

Rezumați povestea prezentată în acest poem.

După ce ați citit poezia, subliniați TOATE cuvintele care vi se par transparente.

El toro y la luna (Gipsy Kings)

<http://www.youtube.com/watch?v=Af45CMPUono>

La luna se está peinando
en los espejos del río.
Y un toro la está mirando
entre la jara escondido.

Cuando llega la alegre mañana
y la luna se escapa del río
el torito se mete en el agua
embistiendo al ver que se ha ido.

*Ese toro enamorado de la luna
que abandona por las noches la "maná"
es pintado de amapola y aceituna
y le puso Campanero el mayoral.*

*Los romeros de los montes le besan la frente,
las estrellas y luceros lo bañan de plata
y el torito que es bravío y de casta valiente
abanicos de colores parecen sus patas.*

La luna sale esta noche
con negra bata de cola
y el toro la está mirando
entre la jara y la sombra

y en la cara del agua del río
donde duerme la luna lunera
el torito de casta bravío
la vigila como un centinela

Pentru fiecare dintre cele, în principiu, doar patru cuvinte care pot fi opace: *la jara, amapola, los romeros de los montes, abanicos*, propuneți ipoteze legate de sens. Ce strategii ați utilizat pentru a ajunge la aceste ipoteze?

IT

Continuăm, pe aceeași temă, cu *Azzurro*, într-o interpretare originală. Mai întâi însă, urmăriți videoclipul fără sunet: <http://www.youtube.com/watch?v=XXpmhSFKcr8>.

Cine sînt interpreții? Despre ce fel de piesă este vorba?

Urmăriți încă o dată videoclipul, de data aceasta cu sunet. Există vreo contradicție între atitudinea/gesturile interpreților și sensul poemului?

Puteți deduce ce simbolizează piesa în memoria colectivă a italienilor?

Întoarceți-vă la versurile piesei. Subliniați toate expresiile care se referă la starea de spirit a poetului.

Azzurro (Adriano Celentano)

Cerco l'estate tutto l'anno
e all'improvviso
eccola qua.
Lei è partita per le spiagge
e sono solo
quaggiù in città.
Sento fischiare sopra i tetti ,
un aeroplano
che se ne va.

*Azzurro,
il pomeriggio è troppo azzurro
e lungo per me.
Mi accorgo
di non avere più risorse
senza di te.
E allora
io quasi quasi prendo il treno
e vengo, vengo da te,
ma il treno dei desideri
nei miei pensieri all'incontrario va.*

Sembra quand'ero all'oratorio
con tanto sole
tanti anni fa.
Quelle domeniche da solo
in un cortile
a passeggiar.
Ora mi annoio più di allora:
neanche un prete
per chiacchierar.

*Azzurro,
il pomeriggio è troppo azzurro
e lungo per me.
Mi accorgo
di non avere più risorse
senza di te.
E allora
io quasi quasi prendo il treno
e vengo, vengo da te,
ma il treno dei desideri
nei miei pensieri all'incontrario va.*

Cerco un po' d'Africa in giardino
tra l'oleandro
e il baobab,
come facevo da bambino,
ma qui c'è gente,
non si può più.
Stanno innaffiando le tue rose,
non c'è il leone,
chissà dov'è...

*Azzurro,
il pomeriggio è troppo azzurro
e lungo per me.
Mi accorgo
di non avere più risorse
senza di te.
E allora
io quasi quasi prendo il treno
e vengo, vengo da te,
ma il treno dei desideri
nei miei pensieri all'incontrario va.
X 2*

PT

Piesa următoare, selectată pentru limba portugheză, recurge la o rearticulare și o grupare originală a segmentelor de propoziții în funcție de secvențele ritmice redecupate melodic / în funcție de vers, ceea ce îngreunează oarecum înțelegerea. Reușiți să recompuneți frazele conform articulării standard și, în consecință, să desprindeți sensul acestora:?

Încercați acum, în paralel, să reascultați piesa și să citiți versurile. Ce elemente se clarifică o dată cu parcurgerea versiunii scrise?

Și un ultim exercițiu de lectură: comparați originalul portughez cu traducerea acesteia în limba franceză, bazată pe departajarea clasică a câte unei idei sau imagini în câte un vers. Ce mecanisme suplimentare sînt activate în înțelegerea mesajului global al piesei, precum și în identificarea unor detalii precise?

Menina Estás À Janela (Vitorino)

*Menina estás à janela,
Com o teu cabelo à lua,
Não me vou daqui embora
Sem levar uma prenda tua.*

*Sem levar uma prenda tua,
Sem levar uma prenda dela,
Com o teu cabelo à lua,
Menina estás à janela.*

Os olhos requerem olhos oscular
E os corações corações,
E os meus requerem os teus
Em todas as ocasiões.

*Menina estás à janela,
Com o teu cabelo à lua,
Não me vou daqui embora
Sem levar uma prenda tua.*

*Sem levar uma prenda tua,
Sem levar uma prenda dela,
Com o teu cabelo à lua,
Menina estás à janela.*

La jeune fille à la fenêtre

*Jeune fille à ta fenêtre,
Avec tes cheveux au clair de lune,
Je ne m'en vais pas d'ici
Sans un petit cadeau de toi.*

*Sans un petit cadeau de toi,
Sans un petit cadeau d'elle,
Avec tes cheveux au clair de lune,
Jeune fille à ta fenêtre.*

Les yeux cherchent des yeux à embrasser,
Et les coeurs, les coeurs,
Et les miens recherchent les tiens
En toute occasion.

*Jeune fille à ta fenêtre,
Avec tes cheveux au clair de lune,
Je ne m'en vais pas d'ici
Sans un petit cadeau de toi.*

*Sans un petit cadeau de toi,
Sans un petit cadeau d'elle,
Avec tes cheveux au clair de lune,
Jeune fille à ta fenêtre.*

